

ԵՐՐՈՐԴՆ Ի ԱՖՐԻԿԱՅ

26. Աղեփսանդրիա մեծին Աղեփսանդրի թագաւորին է, երիցս անգամ:

27. Մտովայ է փոքր կղզի ի Կարմիր ծովն, ուր յառաջ նստէին բաշայֆ, այժմ նստի փոխանորդ ձիտտէի բաշային, եւ է մերձ ի Աֆրիգայ՝ ի Հարգիգօն կէս միոնաւ հեռի եւ է նաւահանգիստն Հապէշու եւ Հարգիգօն նայիպ էֆէնտիին ինֆնիշխան տէրութիւն է:

28. Ատովայ առաջին ամհարայֆ հապէշից, որ ի ներոյ իւր հրամայէ տեղեաց 8 բաշայից:

29. Տիկնոջն Սարայի ֆաղաֆ եւ մեծաշէն ֆարեա պալատ եւ մեծամեծֆ արձանֆ երկոտասանֆ են:

30. Կեօնտէր թագաւորանիստ ֆաղաֆ Հապէշու, յորում եկաց անդէն Թովմանանն գանձապետութեամբ իբր գամս երկուս:

Մօտ քառասուն տարի Արեւելքի եւ Արեւմուտքի միջագլխին առեւտրական ճանապարհներին կեանքն անցկացրած, բազում փորձութիւնների ենթարկուած, սակայն իր քրիստոնէական բարեպաշտութիւնը չկորցրած հայ աղամանդավաճառը, 1790 թ., 74 տարեկան հասակում, թողեց իր ընտանիքն ու աշխարհիկ կեանքը եւ ընդունելով հոգեւոր աստիճան, ծառայութեան անցաւ Ս. Ղազարում: Յովհաննէս Թովմանանէսը վախճանուեց 1806 թ. յունուարի 25-ին Ս. Ղազարում¹⁶:

Մատենագրական վկայութիւններ

Յովհաննէս Թովմանանէսի մասին առաջին մատենագրական տեղեկութիւնները հրապարակուեցին իր իսկ կենդանութեան օրօք:

Հ. Միքայէլ Զամչեանը իր «Պատմութիւն Հայոց»-ում 1762 թ. Կ. Պոլսում Հայոց պատրիարքարանի եւ հայ կաթողիկէների

---

¹⁶ Տէ՛ս Միսիթար. Միսիթարեան յորելեան. 1701-1901, Վեներիկ-Ս. Ղազար, 1901, էջ 217: Ս. Ղազարի միաբաններից Հ. Մինաս Բժշկեանը իր Օրագրութեան մէջ 1806 թ. յունուարի 25ին արձանագրել է. «Վախճանեցաւ ի բարուք ծերութեան ութսուն եւ ինն ամաց Թովմանանէս տէր Յովհաննէսն» (տէ՛ս «Օրագրութիւն Հայր Մինասայ վ. Բժշկեան. 1796-1851», - Ս. Ղազարի Դիւան):